

PRIMJER PRAKSE - Prvi svjetski rat; ratna zbivanja 1914.-1916 god.

1. Razred - Ponavljanje i usustavljanje gradiva
Realizacija - 2 sata

ISHOD NA RAZINI PREDMETA:

POV SŠ D.3.1. Učenik tumači uzroke i posljedice nacionalnih pokreta, ideologija i ratova u svijetu, kao i u hrvatskim zemljama do početka 20. stoljeća

ISHOD NA RAZINI TEME:

Učenik tumači međunarodne odnose, imperijalističku politiku i Prvi svjetski rat te njihove posljedice na hrvatske zemlje

ISHODI AKTIVNOSTI:

Učenik opisuje život vojnika u rovu i civila izvan fronta temeljem povijesnih izvora

Učenik prosuđuje o utjecaju i sugestibilnoj moći propagande temeljem povijesnih izvora

Ciljevi:		
a) Istražiti život vojnika u rovu i civila u pozadini fronte te utjecaj i moć propagande b) Realizirati odgojno-obrazovne ciljeve međupredmetnih tema <i>Građanski odgoj</i> , <i>Učiti kako učiti</i> , <i>Osobni i socijalni razvoj te uporaba IKT-a</i>		
<u>Aktivnost</u>	<u>Opis</u>	<u>Ciljevi međupredmetnih tema</u>
Prijava na obrazovnu platformu Microsoft Teams	Informacije potrebne za rad učenika nastavnik postavlja na mrežnu stranicu razreda: upute za rad, zadatke, popratne materijale, linkove i pitanja. Učenici preuzimaju materijale na svoj tablet/laptop	-Odgovorna i funkcionalna uporaba IKT-a i digitalnih alata u poučavanju i učenju.
Rad u tri skupine, uporaba <i>interaktivnog plakata Glogster</i>	-svaka skupina odabire pripadajući joj link <i>interaktivnog plakata Glogster</i> te proučava povijesne izvore postavljene na Interaktivnom plakatu; 1. život vojnika u rovu na fronti https://edu.glogster.com/glog/prvi-svjetski-rat/30oofudsc	-učenik koristi informacije u digitalnom okruženju (Uporaba IKT-a) -rad u skupini, razvijanje samopoštovanja, suradnja, uvažavanje, prihvaćanje različitosti (Osobni i socijalni razvoj) -stvaranje ugodnog i poticajnog socijalnog okruženja (komunikacija s kolegama i dogovaranje u skupini) -učenik upravlja svojim učenjem; postavlja cilj, odabire pristup,

	<p>II. život civila u pozadini https://edu.glogster.com/glog/blank-horizontal-glog/2vdj6drti8a</p> <p>III. propaganda u ratu https://edu.glogster.com/glog/blank-horizontal-glog/30p8b3egsig</p> <p>- učenici odgovaraju na pitanja, zapisuju odgovore te stječu predodžbu o životu vojnika u rovu, civila izvan fronta te o sugestibilnoj moći propagande</p> <p>- učenici samostalno pišu kratki esej (od 400 do 600 riječi) sa svrhom; uočavanja i interpretacije detalja, percipiranja konteksta vremena, razumijevanja interpretacije koja može ovisiti o cilju, svrsi, namjeri i vrijednosnom sustavu autora, prosuđivanja, zaključivanja i argumentiranja stava</p> <p><i>Realizacija <u>kognitivnih postignuća</u>: analiza, prosudba, zaključivanje i kreiranje stava.</i></p> <p><i>Tehnički koncepti; vrijeme i prostor, uzrok i posljedice, rad s povijesnim izvorima, kontinuitet i promjene te usporedba i sučeljavanje.</i></p> <p>-učenici međusobno razmjenjuju uratke te kolegijalno vrednuju eseje</p> <p>-čitanje najboljeg eseja</p> <p><i>(Učenicima s poteškoćama potrebno je prilagoditi metode i postupke rada; primjerice učenicima s disleksijom i disgrafijom potrebno je prilagoditi pisani materijal - pitanja na papiru u boji, font Omotype, veličina 14, dvostruki prored, nepravilna desna margina, dulje vrijeme aktivnosti.)</i></p>	<p>prilagođava se, samovrednuje rezultate</p> <p>- učenik koristi različite strategije; čitanje povijesnih izvora, izdvajanje ključnih pojmova,</p> <p>strategija mijenjanja perspektive (pismo Nijemca djevojci i pismo Engleza roditeljima) (Učiti kako učiti)</p> <p>-učenik osvještava i njeguje vrijednosti; slobodu, dostojanstvo, ravnopravnost, solidarnost (video-link), pacifizam (analiza povijesnih izvora i odgovaranje na pitanja, pisanje eseja) (Građanski odgoj i obrazovanje)</p> <p>- razvijanje uvažavanja i empatije vršnjačkim vrednovanjem (Osobni i socijalni razvoj); razvijanje kritičkog mišljenja i vještine argumentacije (procjena eseja kolege) (Građanski odgoj i obrazovanje)</p> <p>-reguliranje vlastitih emocija i stvaranje pozitivne slike o sebi (usporedba vlastitog eseja s drugim) (Učiti kako učiti)</p>
<p>Uporaba web alata Lino</p>	<p>Aktualizacija - domaći uradak; prikupiti informacije (blisko obiteljsko okruženje) o ratnoj svakodnevici na liniji obrane i pozadinskoj svakodnevici u vrijeme Rujanskog rata na šibenskom području 1991. te prezentirati pomoću Lino web alata</p>	<p>-učenik upravlja informacijama u digitalnom okružju</p> <p>(Uporaba IKT-a)</p>

I. Skupina

(Prvi svjetski rat, čitanka-priručnik; Despot, Hameršak, Herman Kaurić, Miljević Pavić, Škuljević, ŠK, Zagreb, 2014.)

Pitanja;

1. Tko je prikazan na fotografiji (foto 1 i 2)?
2. Kakav je sadržaj fotografije na lijevoj , a kakav na desnoj strani (foto 1)?
3. Prepoznaješ li lokaciju (foto 1 i 2)?
4. Kada je snimljena fotografija (foto 1 i 2)?
5. Je li snimljena slučajno ili namjerno (foto 1 i 2)?
6. Kakav dojam ostavlja fotografija (foto 1 i 2)?
7. Što autor poručuje (foto 1)?

<https://youtu.be/jzsxOniv0fk>

1. O čemu autor pjesme pjeva?
2. Što autor video klipa poručuje?

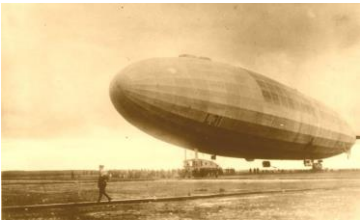
II. Skupina

(Povijest 7, Agičić, Koren, Najbar-Agičić, Profil, Zagreb, 2007.)

http://old.voxfeminae.net/media/k2/items/cache/9816dac52420d7b67562baed42e72a43_XL.jpg

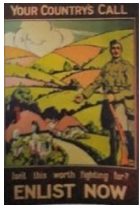

<https://vojinapovijest.vecernji.hr/media/img/2a/f2/18423dd7c132ceea8542.jpeg>

Pitanja;

1. Tko i što je prikazano na fotografijama?
2. Prepoznaješ li lokaciju ?
3. Kada su snimljene fotografije?
4. Po čemu zaključuješ vrijeme nastanka fotografija?
5. Kako su intonirane te kakav dojam ostavljaju prve dvije fotografije?
6. Je li treća fotografija snimljena slučajno ili namjerno ?
7. Koja je poruka autora, posebno kod svake fotografije?

III. Skupina

(Prvi svjetski rat, čitanka-priručnik; Despot, Hameršak, Herman Kaurić, Miljević Pavić, Škuljević, ŠK, Zagreb, 2014.)

(Povijest 7, Agičić, Koren, Najbar-Agičić, Profil, Zagreb, 2007.)

(Prvi svjetski rat, čitanka-priručnik; Despot, Hameršak, Herman Kaurić, Miljević Pavić, Škuljević, ŠK, Zagreb, 2014.)

Pitanja;

1. Definiraj temu svih plakata (ideološka, informativna...)
2. Tko je objavio svaki plakat?
3. Kad su plakati objavljeni?
4. Kakav je odnos teksta i likovnih elemenata na svakom plakatu posebno?
5. Što svaki plakat pojedinačno prikazuje u pozadini, u prvom planu i sredini?
6. Što simboliziraju boje?
7. Ima li izbor boja značenje?
8. Što na svakom plakatu piše velikim slovima?
9. Nazire li se na plakatima autorovo političko stajalište?
10. Kome su plakati namijenjeni?
11. Koje vrijednosti plakati itražavaju?

Povijesni izvori; tekstovi

Skupina I.

<https://edu.glogster.com/glog/prvi-svjetski-rat/30oofudsd>

Povijesni izvori (Prvi svjetski rat, čitanka-priručnik; Despot, Hameršak, Herman Kaurić, Miljević Pavić, Škuljević, ŠK, Zagreb, 2014.)

J.B. Priestley, pismo ocu (prosinac 1915.)

... Komunikacijski su rovovi jednostavni kanali, visoki do pojasa na nekim dijelovima, a na ostalim tek do koljena. Ima tek nekoliko dubljih iskopa, a i oni su ispunjeni vodom ili se urušavaju. Trojica su poginula zbog tog urušavanja. Nisam se oprao od kad smo stigli u ove rovove i svi smo prekriveni blatom od glave do pete ...

Vojnik Pollard, memoari objavljeni 1932.

... Rovovi su kad smo ih se domogli, bili dopola puni vodom i blatom. Bacili smo se na posao kako bismo ih pokušali isušiti. Naša su nastojanja bila ometana činjenicom da su Francuzi, koji su rovove koristili prije nas, pokapali svoje mrtve u dno i s obje strane. Svakim zamahom krampa nailazio si na tijelo. Smrad je bio grozan ...

Satnik Alexander Stewart, dnevnički zapisi (2. lipnja 1916.)

... Zemunice s ove strane linije bile su kontaminirane štakorima. Oni bi često prelazili preko vas dok ste spavali. Mene su uznemiravali lizanjem briljantina s kose; iz tog sam ga razloga, morao prestati koristiti... muhe su bile prava pošast. Velike, debele, raskvašene, preuhranjene, otečene zujare i kućne muhe. Većina ih se morala hraniti i živjeti na mrtvima ...

Narednik A.Vine, dnevnički zapis (8. kolovoza 1915.)

... Smrad mrtvih tijela sada je toliko strašan, jer su mnoga, nakon što su bila izložena suncu nekoliko dana, otekla i rasprsnula se. Rov je pun i drugih stanara, onih s mnoštvom nogu, kao i legla štakora ...

Narednik Harry Roberts, intervju nakon rata

... Ako vam nitko nije opisao rovovska stopala, ja ću vam reći. Noge vam oteknu dvostruko ili trostruko od svoje uobičajene veličine i potpuno se umrtve. Mogao bi ih probiti bajunetom i ne osjetiti ništa. Ako imaš sreće, nećeš izgubiti stopala,

a otok će pomalo početi splašnjavati. Tek tada počinje nepodnošljiva i neopisiva agonija. Čuo sam muškarce kako plaču, čak i vrište od boli, a mnogi su morali amputirati stopala i noge.

Pitanja;

1. Je li riječ o primarnom ili sekundarnom izvoru?
2. Tko je autor izvora?
3. Zašto i kad je nastao izvor?
4. Što autor govori u tekstu?
5. Kome je namijenjen tekst?
6. Pretjeruje li autor u tekstu?
7. Kako je tekst intoniran?

Skupina II.

<https://edu.glogster.com/glog/blank-horizontal-glog/2vdj6drti8a>

Povijesni izvor (Prvi svjetski rat, čitanka-priručnik; Despot, Hameršak, Herman Kaurić, Miljević Pavić, Škuljević, ŠK, Zagreb, 2014.)

France William Brooks, slučajni prolaznik, svjedočio je napadu njemačkih cepelina na London:

... Njemački cepelin lebdio je nad Woolwich Arsenalom i bacao bombe; ostvario je nekoliko izravnih pogodaka nakon kojih su uslijedile velike eksplozije. Udarni val osjetio se na udaljenosti od tri milje. Naši su ih mali dvokrilci napadali, ali vojnici sa strojnicama u kabini cepelina – koji gotovo da je stajao u zraku – mogli su u miru nanišani i pogoditi cilj. I tako, naši hrabri piloti nisu imali šanse. (...) No jedan je avion poletio iznad cepelina i spustio nekoliko bombi. Jedna je pogodila sam cepelin: odjednom, plamenovi su osvijetlili noćno nebo. Cepelin je gorio. Ljudi na ulicama počeli su slaviti. Moj otac je kroz maleni teleskop gledao ljude u kabini cepelina kako žure i bacaju užad, ali i druge stvari u namjeri da olakšaju teret ...

Povijesni izvor (Koraci kroz vrijeme 4, Erdelja, Stojaković, ŠK, Zagreb 2009.)

Ljubavna priča jednog vojnika

Anđela Pongrac piše svom zaručniku, pilotu Dragutinu Novaku, koji ratuje u sastavu austrougarskoga zrakoplovstva i ranjen je prilikom jednog borbenog leta:

... Drago, meni je lakše primiti to što Ti se dogodilo nego Tebi trpjeti, ali imaj bar malo strpljenja. Ja znam da se Ti ništa ne čuvaš. Zar Ti je uistinu tak malo stalo do života, a tim manje i do mene? Zar Ti je uistinu tak prazan život? Zar mi još nije bilo moguće ispuniti ono prazno srce? Kad si bio ovdje usta su mi bila nijema u tvojoj blizini, no tim više govore oči. Zar ne znaš čitati iz njih? Zašto mi se Drago ne izjadaš sasvim? Držiš li me takvim djetetom da te ne bi mogla shvatiti dovoljno? Što je u Tebi tako zatvoreno? Zar ja ne mogu vidjeti što se skriva u tvojoj unutrašnjosti? Sada imamo svaki dan večernjicu u 9 sati. Išla sam na nju također, no samo sam buljila preda se, nisam mogla ništa moliti, neprestano si mi pred očima... Oh! Da si mi bio ovdje koliko bih Ti mogla reći, dobio bi opet volju za život. Kako mi je bila pred očima jasna slika budućeg života kad ćemo biti svoji!...

Zašto Drago Tebe život ne veseli? Zašto oni koji su bez obadvije noge, zašto oni još žele živjeti? Znam da Ti nisi imao ništa od života, no ne smiješ reći da još nećeš imati. Nemoj se svaditi sa satnicima, dobro je katkad i šutjeti. Ti moraš živjeti, jer ja živim za Tebe.

Puno, puno Te voli Tvoja Anđela

(Boris Puhlovski, Hrvatski Ikar, Zagreb, 1995.)

Povijesni izvori (Povijest 7, Agičić, Koren, Najbar-Agičić, Profil, Zagreb, 2007.)

... Ulomak iz pisma mladog Engleza roditeljima:

Dragi roditelji,

Mi smo tek započeli borbu, bojim se, a naša je povlastica da spasimo tradiciju svih stoljeća iza nas. Velika je to mogućnost i ne smijemo štedjeti napora da je iskoristimo. Ako ne uspijemo, gorko ćemo se proklinjati cijelog života, a naša će djeca prezirati uspomenu na nas ...

... Ulomak iz pisma mladog Nijemca djevojci:

Moja draga,

Sada kad sam konačno uspio stići na ratište, kad bi barem onda mogao dati svoj život za našu Njemačku, za mog cara, za moju domovinu. Iako kratak, moj je život bio tako lijep, tako vrijedan, tako prepun svjetlosti i topline, da bih bio sretan da umrem ...

Pitanja;

1. Je li riječ o primarnom ili sekundarnom izvoru?
2. Tko je autor izvora?
3. Zašto i kad je nastao izvor?
4. Što autor govori u tekstu?
5. Kome je namijenjen tekst?

6. Pretjeruje li autor u tekstu?
7. Koji je autorov motiv za pisanje teksta?
8. Kako je tekst intoniran?

Skupina III.

<https://edu.glogster.com/glog/blank-horizontal-glog/30p8b3egsjg>

Povijesni izvor (Koraci kroz vrijeme 4, Erdelja, Stojaković, ŠK, Zagreb 2009.)

Ratna propaganda

Kako je ratna propaganda djelovala na građane, opisuje austrijski pisac Stefan Zweig:

... Gotovo svi pjesnici (...) bili su uvjereni kao bardi u pragermanska vremena svojim pjesmama (...) potiču borce da oduševljeno jurišaju u smrt. Pljuštale su pjesme u kojima su se rimali „rat“ i „pobjeda“, „nužda“ i „smrt“. Književnici su se zaklinjali da više nikada neće uspostaviti kulturno zajedništvo s nekim Francuzom ili Englezom (...) Još gore su se ponijeli znanstvenici. Filozofi su odjednom, u nedostatku pametnijih ideja, proglasili rat „čeličnom kupkom“ djelotvornom protiv slabljenja snaga nacije (...) Nisu zaostali ni svećenici svih mogućih vjeroispovijesti; i oni su se uključili u jednoglasni poj: čovjeku se ponekad činilo da sluša hordu opsjednutih koja bijesni, a svi su ti ljudi bili oni isti čijem smo se razumu, čijoj smo se stvaralačkoj snazi, čijem smo se osobnom stajalištu divili još prije tjedan, još prije mjesec dana. Najpotresnije u tom ludilu bilo je to što je najveći dio tih ljudi bio iskren ...

Pitanja;

1. Tko je autor izvora?
2. Zašto i kad je nastao izvor?
3. Što autor govori u tekstu?
4. Kome je namijenjen tekst?
5. Pretjeruje li autor u tekstu?
6. Koji je autorov motiv za pisanje teksta?
7. Kako je tekst intoniran?